Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

RWS INFORMATIE -

Integraal Veiligheid Plan (IVP) op basis van sjabloon 2.0.5

Project: W-delen Haringvlietsluizen 2024-2027

Datum	17 oktober 2023
Status	Definitief 1.0

Coördinator Ontwerpfase	*Mark van de Zande*
Coördinator Uitvoeringsfase	*N.t.b (door ON in te vullen)*

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door	*W-delen Haringvlietsluizen 2024-2027*
Technisch manager	*Mark van de Zande*
Telefoon	*0615956101*
Opgesteld door	*Ingrid van der Wielen en aanvullend Selina Jansen*
Versie	*1.0*
Status	*Definitief*

Acceptatie

Uitgegeven door:		Paraaf:	Datum:
Opsteller(s)	*Ingrid van der Wielen en Selina Jansen*		*11-10-2023*
Vrijgave Technisch manager:	*Mark van de Zande*		*12-10-2023*

Technisch Manager: Mark van de Zande

Vrijgave V&G-Coördinator	*Jeroen Joosen*		*11-10-2023*

V&G Coördinator: *Jeroen Joosen*

Vaststelling Project Manager:	*Marc Villhaber*		*17-10-2023*

17-10-2023

X mVillhaber

Ondertekend door: villhaberm

Versiebeheer

Versie	*Datum*	*Reden van uitgifte/wijzigingen*
Concept 0.1	12-10-2021	Eerste opzet
Concept 0.2	9-11-2021	Input RI&E sessie verwerkt
Concept 0.3	20-1-2022	Input reviewcommentaar en vervolg BTO keuze sessie verwerkt
Concept 0.5	26-01-2023	Opmerkingen Technisch Manager en projectmanager verwerkt
Concept 0.7	07-09-2023	Opmerkingen verwerkt na scopewijziging
Concept 0.9	22-09-2023	Opmerkingen beheerder en technisch adviseur verwerkt

Inhoudsopgave

Inleiding 7

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 9
1.1 Beleidsverklaring DG 9
1.2 Ambitie en doelen 10
1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers 10
1.4 Relevante veiligheidsdomeinen 10

2 Het project 11
2.1 Reikwijdte en grenzen project 11
2.2 Betrokken partijen 13
2.3 Coördinator Ontwerpfase, V&G-coördinator en Coördinator Uitvoeringsfase 14
2.4 Planning van de werkzaamheden 19

3 Maatregelen 20
3.1 Arbeidsveiligheid 20
3.2 Verkeersveiligheid 21
3.3 Nautische veiligheid 22
3.4 Externe veiligheid 22
3.5 Machineveiligheid 23
3.6 Elektrische veiligheid 23
3.7 Constructieve veiligheid 24
3.8 Sociale veiligheid 24
3.9 Brandveiligheid 24
3.10 Integrale beveiliging 25
3.11 Hulpverlening 25

4 Afspraken 26
4.1 Verantwoordelijkheden rolhouders inzake veiligheid 26
4.2 Voorlichting en certificering medewerkers 26
4.3 (Bijna-)ongevallen en incidentenregistratie 27
4.4 Overleggen 29
4.5 Veiligheidscultuurladder (SCL) 29

5 Wijze van toezicht 30
5.1 Toezicht 30

6 Verantwoording van BTO-keuzen 31

7 Opleiding en instructie 32

Bijlage A Definities 33

Bijlage B Ontwerp RI&E 35

Bijlage C Asbest inventarisatie, Chroom 6 en zware metalen 36

Bijlage D Calamiteitenplan (Escalatieschema) 37

Bijlage E Zij aanzicht besloten ruimtes zout- en visriolen 38

39

Bijlage F Checklist besloten ruimte 40

Inleiding

Dit IVP is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat. Als Opdrachtgever heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijk om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- Beschikbaar te stellen op de bouwlocatie alvorens de uitvoeringswerkzaamheden van start gaan (= moment dat opdrachtnemers op de bouwlocatie komen").

Als er fysieke werkzaamheden op de bouwlocatie worden uitgevoerd, is de opdrachtnemer vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP en het actualiseren ervan zodra de uitvoeringswerkzaamheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij risicovolle werkzaamheden of als via een ander contract een nieuwe partij op de bouwlocatie werkzaamheden gaat verrichten. In deze gevallen zal de Coördinator Uitvoeringsfase namens de opdrachtnemer, in overleg met de Coördinator Ontwerpfase namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie.

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de coördinator Ontwerpfase en van de coördinator Uitvoeringsfase;
- Hoofdstuk 3: de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in bijlage B;
- Hoofdstuk 4: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk 3;
- Hoofdstuk 5: de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 6: de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- Hoofdstuk 7: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.
- Bijlage B: een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk (de objectrisico's) en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (de samenlooprisico's);

Dit IVP is een coördinatie document dat zal worden aangepast indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Zie hiervoor de tabel "versiebeheer" in de

colofon. Voorbeeld: in het IVP voor een vijfjarig onderhoudscontract kan bij de voorbereiding nog niet worden voorzien welke partijen in het vijfde jaar ingeschakeld gaan worden. Zodra dat wel bekend is, zal het IVP hierop moeten worden aangepast.
Indien volledig ingevuld en correct gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan; hierdoor is een separaat V&G-plan niet nodig.

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven we dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Rijkswaterstaat heeft daarin een voorbeeldfunctie en neemt een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en –normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open, tijdig en correct over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Tenslotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Januari 2021

Michèle Blom
Directeur-generaal Rijkswaterstaat

1.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Om dit te bereiken is samenwerking tussen opdrachtgever en -nemer en een open aanspreekcultuur van essentieel belang. Als projectteam streven wij hier dan ook naar.

Tijdens de PSU wilt RWS gezamenlijk met opdrachtnemer doelstellingen voor dit project opstellen.

1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4 Relevante veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☒ Elektrische veiligheid
☒ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☒ Veiligheid tegen overstromen	☒ Sociale veiligheid
☒ Externe veiligheid	☒ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen worden behandeld in de RI&E.

De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen zijn terug te vinden in Bijlage A.

2 Het project

2.1 Reikwijdte en grenzen project

2.1.1 Omschrijving van het project/bouwwerk

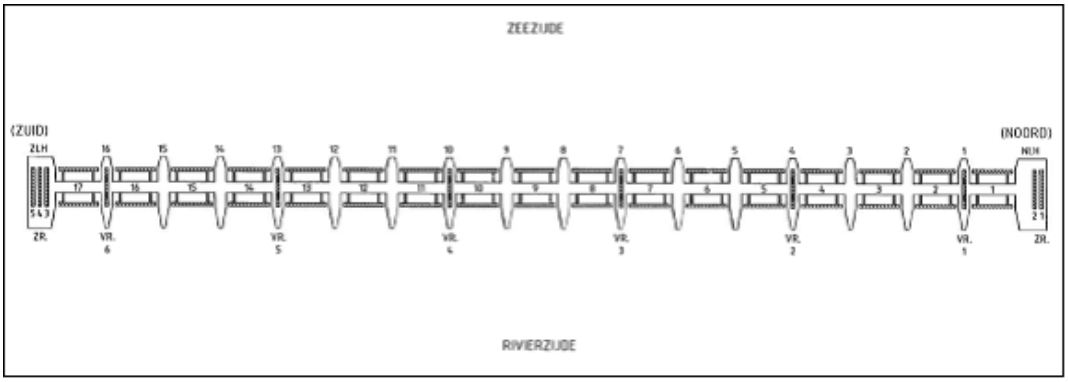
De Haringvlietdam sluit het Haringvliet af van de Noordzee en verbindt Voorne-Putten (Noord) met Goeree-Overflakkee (Zuid). Het Haringvlietsluizencomplex is 1 kilometer lang en 56 meter breed en heeft in totaal 17 spuiopeningen, voor het afvoeren van rivierwater naar zee.
Elke opening heeft 2 stalen vizierschuiven: een zeeschuif en een rivierschuif. De zeeschuiven zijn regulerende schuiven en de rivierschuiven zijn waterkerende schuiven. De zeeschuiven zijn 56,5 meter breed en 8,5 meter hoog en de rivierschuiven zijn 58,5 meter breed en 10,5 meter hoog.

De Haringvlietsluizen zijn sinds 14 november 2016 formeel een Rijksmonument.

De Haringvlietsluizen hebben de volgende functies:
- Het achterland beschermen tegen hoog zeewater;
- Het afvoeren van rivierwater naar zee;
- Kieren;
- Waterpeilbeheer tot aan Moerdijk (minimale waterstand van +0 NAP).

Figuur 1: Overzicht Haringvlietsluizencomplex

Figuur 2: Overzicht zeezijde en rivierzijde - Zuid en Noord

Het object bevat:
- 5 zoutriolen, waarvan er 2 gepositioneerd zijn in het Noordelijke Landhoofd en 3 in het Zuidelijke landhoofd.

- 6 visriolen, welke allen gepositioneerd zijn in de pijlers. De visriolen liggen in de pijlers 1, 4, 7, 10, 13 en 16.

In figuur 2 wordt weergegeven waar zich wat bevindt in het object (ZR = Zout Riool) (VR=Visriool). Iedere opening bevat één zeeschuif en één rivierschuif.

Een schuif bestaat uit de volgende systemen:
- Segmentschuif;
- Hydraulische installatie en bewegingswerk binnen;
- Bewegingswerk buiten;
- Draaipunten smeersysteem;
- Afsluitsysteem;
- Persluchtsysteem;
- Machinekamer.

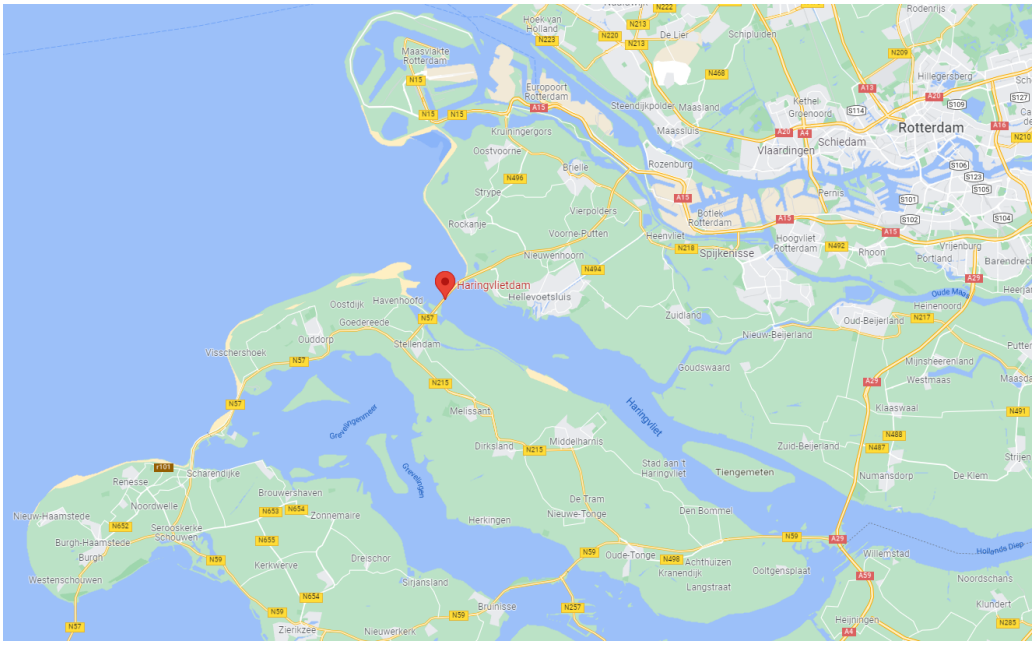
2.1.2 Scope project W-delen

De scope van het W-delen project heeft betrekking op de volgende systemen:
- Hydraulische installatie en bewegingswerk binnen;
- Bewegingswerk buiten;
- Draaipunten smeersysteem;
- Persluchtsysteem;
- Machinekamer;
- Vis- en zoutriolen.

In de *Vraagspecificatie Eisen Haringvlietsluizen- Variabel onderhoud W-delen*, staat een beschrijving van het variabel onderhoud wat plaats moet vinden aan de W-delen.

2.1.3 Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)

De Haringvlietsluizen liggen tussen de Noordzee en de monding van het Haringvliet. Het Haringvlietsluizencomplex ligt in Stellendam in de gemeente Goeree-Overflakkee, provincie Zuid-Holland. De Haringvlietdam sluit het Haringvliet af van de Noordzee en verbindt Voorne Putten (Noord) met Goeree-Overflakkee (Zuid). De sluizen maken onderdeel uit van de provinciale weg N57.

De geografische ligging van het Haringvlietsluizencomplex heeft in DISK Topcode: 37C-350.

Het adres van het object: Haringvlietplein 2, 3251 LD, Stellendam

Om toegang tot het object en terrein te krijgen zijn opdrachtnemers, zijn werknemers en onderaannemers gebonden aan de eisen en regels zoals beschreven in de vigerende huisregels Haringvlietsluizen. Daarnaast gelden bij het werken aan of nabijheid van de Haringvlietsluizen bijzondere omstandigheden

Daarnaast gelden bij het werken aan of in de nabijheid van de Haringvlietsluizen bijzondere omstandigheden die van invloed kunnen zijn op het uitvoeren van het werk. Ook deze staan beschreven in de Huisregels Haringvlietsluizen.

2.2 Betrokken partijen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle betrokken partijen, die belang hebben bij dit IVP.

2.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Naam	*Erica de Jong*
Bezoekadres	*Wilhelminakade 1*
Postcode en Plaats	3072 AP Rotterdam
Telefoonnummer	*0655727626*
Emailadres	*Erica.de.jong@rws.nl*

2.2.2 Opdrachtnemer(s) (Invullen na gunning)

Organisatie	*Naam*
Naam	*Naam*
Bezoekadres	*Adres*
Postcode en Plaats	*Postcode, Plaats*
Telefoonnummer	*Telefoonnummer*
Emailadres	*Emailadres*

2.2.3 Overige partijen

De volgende partijen zijn betrokken bij dit project:

Intern, binnen Rijkswaterstaat:
- Afdeling stormvloedkeringen vanuit regio WNZ
- Keringenteam II
- Minder hinder;
- Vast-onderhoudsaannemer.
- RWS VWM (bedienend personeel HV + GS)
- Nautisch beheer Rijkswaterstaat

Extern:
- Gemeente Hellevoetsluis;
- Gemeente Goeree Overflakkee.

De opdrachtnemer dient rekening te houden met het feit dat er door andere onderhoudspartijen het gehele jaar rond ook onderhoud gepleegd wordt. Afstemming over de uit te voeren werkzaamheden en de coördinatie hiervan vindt plaats in samenspraak met de objectbeheerder.

2.3 Coördinator Ontwerpfase, V&G-coördinator en Coördinator Uitvoeringsfase

2.3.1 Coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever

N.B. De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat de schop de grond in gaat en eindigt dus niet na Contractgunning. In voorkomende gevallen kunnen Ontwerpfase en Uitvoeringsfase parallel lopen.

Coördinator Ontwerpfase

Organisatie	*Rijkswaterstaat*
Naam	*Mark van de Zande*
Bezoekadres	*Wilhelminakade 1*
Postcode en Plaats	3072 AP, Rotterdam
Telefoonnummer	*0615956101*
Emailadres	*Mark.vander.zande@rws.nl*

2.3.2 *V&G-Coördinator Opdrachtgever*

V&G-Coördinator Opdrachtgever

Organisatie	*Rijkswaterstaat*
Naam	*Jeroen Joosen*
Bezoekadres	*Wilhelminakade 1*
Postcode en Plaats	3072 AP Rotterdam
Telefoonnummer	*0621360936*
Emailadres	*Jeroen.Joosen@rws.nl*

2.3.3 *Coördinator Uitvoeringsfase, namens de Opdrachtnemer (invullen na gunning)*

N.B. de wettelijke Uitvoeringsfase begint als "de schop in de grond gaat".

Coördinator Uitvoeringsfase

Organisatie	*Naam*
Naam	*Naam*
Bezoekadres	*Adres*
Postcode en Plaats	*Postcode, Plaats*
Telefoonnummer	*Telefoonnummer*
Emailadres	*Emailadres*

2.3.4 *Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden*

Projectmanager (PM)

- Is eindverantwoordelijk voor veiligheid binnen de projectscope;
- Is verantwoordelijk voor veiligheidscultuur binnen projectteam en scopegebied;
- Uitdragen gedragsregels veiligheid RWS binnen het projectteam en bevorderen veiligheidscultuur;
- Spreekt andere IPM-rolhouders en projectteamleden aan op veiligheid;
- Neemt maatregelen zodat Coördinator Ontwerpfase de taken naar behoren kan vervullen;
- Neemt maatregelen zodat Coördinator Ontwerpfase de taken naar behoren uitoefent;
- Overlegt periodiek met de CO, TM, CM, OM en MPb over de dagelijkse praktijk inzake veiligheid;
- Melding voorgenomen totstandbrenging bouwwerk;
- Is actiehouder bij het afhandelen van incidenten (bijvoorbeeld aan een MIR melding wordt een PM gekoppeld welke verantwoordelijk is voor de opvolging).

Technisch Manager (TM)

- De technisch manager is operationeel verantwoordelijk voor veiligheid in het project;
- Daarnaast vervult hij/zij de rol van Coördinator Ontwerpfase
- Vergewissen of veiligheidsafwegingen en doelstelling zijn meegenomen in POF, IVP/ Ontwerp RI&E, BTO-keuzen en interne KES;
- Beoordeling aanbiedingen van ON. Draagt zorg dat veiligheid bij de BPKV beoordeling een onderwerp is;
- Voert inhoudelijk gesprek over veiligheidsincidenten met ON;
- Analyseert de geregistreerde incidenten op inhoud;

- Beoordeeld de veiligheidsafwegingen (BTO-keuzes) op veiligheid bij wijzigingen en verdere detailleringen (VTW);
- Toetsen geactualiseerd of nieuw opgeleverd IVD op actualiteit, betrouwbaarheid en compleetheid;
- Werk de projectspecifieke veiligheidsdoelen uit in het Integraal Veiligheids Plan;
- Ziet toe op uitvoering conform eisen, wetten en regelgeving, op alle veiligheidsdomeinen;
- Bepaalt welke veiligheidsdomeinen relevant zijn voor het project en bekijkt welke specialisten /adviseurs hierbij nodig zijn. Integraal en op arbeidsveiligheid kan de VGC hierbij ondersteunen;
- Gevraagd en ongevraagd melden van aandachtspunten en faciliteren dat die aandachtspunten in overleg met de betreffende domeinadviseurs worden opgelost*;*
- Bepaalt welke veiligheidsopleidingen noodzakelijk zijn en voor welke medewerkers-profielen en stelt dit vast in IPM;
- Honoreren klanteisen gerelateerd aan veiligheid (mogelijke BTO-keuzen);
- Bewaakt dat risico's vanuit de verschillende veiligheidsdomeinen zijn meegenomen in de Ontwerp RI&E. Zorgt er minimaal voor dat IPM-rolhouders (TM, CM, OM en MPb) en adviseurs aansluiten bij relevante veiligheidsrisicosessies;
- Draagt zorg dat voor veiligheid de juiste (voor)onderzoeken plaatsvinden die de bestaande situatie in kaart brengen. Eigenlijk een aanvulling op informatie uit het IVD;
- Draagt zorg dat systeem en proceseisen vanuit de Ontwerp RI&E en BTO-keuzes opgenomen zijn in VSP en/of VSE;
- Inlichtingen- en dialoogfase (samen met CM);
- Beoordelingsfase (samen met CM);
- Organiseert een overdrachtsoverleg veiligheid (warme overdracht);
- Is aanspreekpunt voor Coördinator Ontwerpfase en Coördinator Uitvoeringfase bij ON;
  Is aanspreekpunt bij incidenten, stemt af met projectmanager.

Coördinator ontwerpfase (CO)

- Vergewist bij aanvang van het project of de aanwezige IVD's (broninformatie) van bestaande objecten binnen de projectscope beschikbaar zijn gesteld door de objectbeheerder(s);
- Toetsen inkoopplan op V&G-aspecten en BTO-keuzes;
- Opstellen Integraal Veiligheidsplan conform Werkwijze RWS (in Arbobesluit V&G-plan);
- Opstellen en actualiseren van de Ontwerp RI&E en RI&E voor vooronderzoeken2 en toevoegen aan Integraal Veiligheidsplan;
- Gemaakte BTO-keuzes vanuit de Verkenningsfase en Planfase verder uitwerken en zorgen dat de risico's die daaruit voortvloeien opgenomen en gewogen worden in de Ontwerp RI&E;
- Gemaakte BTO-keuzes vanuit de Ontwerpfase verder uitwerken en zorgen dat de risico's die daaruit voortvloeien opgenomen en gewogen worden in de Ontwerp RI&E (artikel 2.28);
- Samenstellen Integrale Veiligheidsdossiers (in Arbobesluit V&G-dossiers) voor nieuwe en aangepaste objecten;
- Toetsen actualisatie Integraal Veiligheidsplan op V&G-aspecten en BTO-keuzes;
- Toetsen contractstukken op V&G-aspecten en BTO-keuzes;
- Toetsen V&G-plan Uitvoering voorafgaande aan de uitvoeringswerkzaamheden;

- Indien aan de orde: toetsen deel-V&G-plannen en (deel) werkplannen ON op V&G-aspecten;
- Toetsen of ON zich houdt aan het V&G-plan Uitvoering (en deelplannen) door middel van interactie met ON en veiligheidsrondes op het werk;
- Toetsen V&G-plan Uitvoering bij actualisatie (bijvoorbeeld bij een contractwijziging of voortschrijdend inzicht);
- (laten) actualiseren/opstellen IVD('s) van bestaande/nieuwe objecten;
- Maatregelen nemen dat voorafgaand aan het geheel of gedeeltelijk uit elkaar nemen van een object de asbestinventarisaties ter beschikking zijn gesteld aan ON;
- Overdragen nieuwe en geactualiseerde IVD's naar de beheerder.

Manager Projectbeheersing (MPB)
- Borgt dat integrale veiligheid is ingebed in alle projectbeheers-processen. Dit doet hij/zij door bij de inrichting (en periodieke PDCA-actualisatie) van die processen rekening te houden met integrale veiligheid. Het is niet de bedoeling dat veiligheid daarbij een status aparte krijgt, maar juist dat het als regulier onderdeel in het reguliere proces wordt meegenomen.
- Vanuit scopemanagement en kwaliteitsmanagement faciliteren van een integrale toets op de projectopdracht (POF of SCOPE);
- Beheert, coördineert en faciliteert het risicomanagementproces;
- Coördineert interne kwaliteitsborging (IKB) (bijvoorbeeld: uitvoeren interne audits);
- Coördineert de beschikbaarheid van de juiste stuurinformatie (bijvoorbeeld t-rapportages);
- Stelt kader op voor kwaliteitsmanagement binnen project en ziet toe op de doorvertaling hiervan in beslisdocumenten zoals bijvoorbeeld contract, Ontwerp RI&E, afweging BTO, beoordeling IVP;
- Vanuit IKB toetsen of CM en TM verantwoordelijkheden in kader van veiligheid voldoende geborgd hebben zodat de OG een verantwoord besluit kan nemen;
- Beoordeelt (of laat dit doen) de arbeidshygiënische strategie op de RWS werkplek (bij een bouwkeet: let op BHV, brand- en vluchtvoorzieningen);
- Faciliteert verbeteringen via managementinformatie en advies aan rolhouders.

Omgevingsmanager (OM)
- De omgevingsmanager is verantwoordelijk voor het contact met de omgeving.
- Inventariseert de veiligheid in de omgeving en stemt af met de Coördinator Ontwerpfase (denk aan conditioneringswerkzaamheden);
- Inventariseert klanteisen inzake veiligheid;
- Overlegt met de veiligheidsregio;
- Minimaliseert veiligheidsrisico’s voor de omgeving (verkeer, omwonenden);
- Communiceert en stemt af met omgeving (mogelijke BTO-keuzen);
- Validatie van sociale veiligheid in ontwerp bij stakeholders;
- Bespreekt issues in het wijzigingenproces waarbij altijd wordt nagedacht
- over consequenties voor veiligheid (elke IPM rolhouder kan in de lead zijn).

Contractmanager (CM)

- Is verantwoordelijk voor de contractbeheersing. Onderdeel hiervan is er voor te zorgen dat de documenten die ter acceptatie worden ingediend worden getoetst;
- CM of contractadviseur beoordeelt mede of wordt voldaan aan de contracteisen;
- PM/PFM voeden met informatie over consequenties als veiligheid niet goed is ingevuld;
- Indien IPM er onderling niet uitkomst, escaleert CM wanneer de maakbaarheidstoets niet succesvol is;
- Weegt af of het projectteam bepaalde veiligheidsmaatregelen wil voorschrijven, dan wel bepaalde uitvoeringsmethoden wil uitsluiten (indien dit niet wordt vrijgelaten aan de opdrachtnemer – vloeit voort uit Ontwerp RI&E);
- In aanbestedingsleidraad opnemen hoe veiligheid wordt meegenomen in de aanbesteding;
- Veiligheid expliciet opnemen in contractbeheersingsstrategie en concept contractbeheersplan;
- Controleren dat de planning van acceptatie en toetsing (Annex III & IV) wordt nageleefd (zowel intern gericht als extern);
- Toetsen/ beoordelen of ON zich houdt aan de contracteisen en het V&G-plan Uitvoering (en deelplannen);
- Ziet toe op het melden en afhandelen van incidenten. Wordt het contract gevolgd?;
- Bespreekt veiligheid periodiek met opdrachtnemer (knelpunten, opgetreden incidenten, auditresultaten);
- Bespreekt issues in het wijzigingenproces waarbij altijd wordt nagedacht over consequenties voor veiligheid (elke IPM rolhouder kan in de lead zijn);
- Stelt contractwijziging (VTW) op in afstemming met opdrachtnemer en bespreekt eventuele consequenties voor veiligheid;
- Controleren dat de planning van acceptatie en toetsing van IVD wordt nageleefd afgaande op advies van TM en VGC.

Informatie voorzieningsmanager (IVM)

- Projecten met veel, complex en/of risicovol Informatie Voorziening (IV) zaken krijgen een Informatie Voorziening-manager. Deze IV-manager is dan een zesde IPM-rol. De IV-manager maakt dan ook onderdeel uit van het IPM-team.
- Draagt zorg voor de evaluatie en toetsing van het informatievoorziening ontwerp (V&V proces) van ON en overige gemaakte afspraken;
- Is samen met de rest van het IPM team verantwoordelijk voor het naleven van de eisen rondom Cyber Security zowel binnen het projectteam als in de realisatie van het werk;
- Stelt contracteisen op met betrekking tot IA, indien het projectteam bepaalde veiligheidsmaatregelen wil voorschrijven. Dit komt voor indien het treffen van maatregelen uit de ontwerp RI&E op het gebied van IA niet wordt vrijgelaten aan de opdrachtnemer;
- Coördineren van de veiligheidsaspecten binnen de deelleveringen van CIV (inclusief de IA bouwblokken);
- Coördineren van de integratie van de bouwblokken t.b.v. het gebruik;

- Leveren van materiedeskundigheid voor:
  - SCB toetsing informatievoorzieningstechnologie (bijv. producttoetsen van veiligheidsplannen en procestoetsen);
  - Verificatie informatievoorzieningstechnologie (bijv. ontwerpen, eisen en testplannen);
- Monitoring en toetsing van ontwerp en uitvoering op het voldoen aan de wettelijke en contractuele uitgangspunten cybersecurity en deelleveringen C IV (incl. VTW's)

V&G-coördinator

De belangrijkste verantwoordelijkheid van de VGC is om de CO te ondersteunen bij de invulling van de vergewisplicht zoals beschreven in de art 2.26 van het Arbobesluit. De taken van de VGC zijn hieronder aan de hand van Sleutelmomenten weergegeven. De VGC zal echter niet enkel bij de sleutelmomenten toetsen of adviseren maar ook advies geven tussen die momenten in. Vooral tussen sleutelmoment 3 en 4 is het belangrijk om regelmatig af te stemmen met de veiligheidsfunctionarissen van de opdrachtnemer om bij sleutelmoment 4 niet voor verrassingen te komen staan.

2.4 Planning van de werkzaamheden

De werkzaamheden t.a.v. de W-delen worden uitgevoerd in een nader te bepalen periode. Ook de exacte planning dient nader bepaald te worden. In de uitvoeringsperiode worden er eisen gesteld aan beschikbare openingen in storm- en niet-storm-seizoen, deze dienen meegenomen worden in de planning van de werkzaamheden.

Beoogde datum aanvang werkzaamheden op bouwlocatie/in areaal	*2024*
Beoogde datum einde werkzaamheden	*2027*
Beoogde uitvoeringsduur	*Uitvoeringsduur (optioneel)*
Beoogde meerjarige onderhoudsperiode	*Uitvoeringsduur (optioneel)*

3 Maatregelen

In dit hoofdstuk worden per veiligheidsdomein maatregelen beschreven die voortkomen uit de ontwerpfase van het project. Per veiligheidsdomein is door het projectteam en de beheerder van de Haringvlietsluizen aan de hand van meerdere veiligheidsrisicosessies, locatiebezoeken en brongegevens van het areaal het IVP en de RI&E-Ontwerpfase samengesteld. Deze veiligheidsrisicosessies zijn project specifiek waarin gekeken is naar de veiligheid en maatregelen van alle betrokkenen. Het IVP wordt geactualiseerd zodra de werkzaamheden of veranderde inzichten/ werkmethodes daartoe aanleiding geven.

Naast het IVP-Ontwerpfase, zullen de volgende documenten worden verstrekt:

- Asbestinventarisatie;
- Chroom-6/Zware metalen rapportage;
- Huisregels Haringvlietsluizencomplex;
- Integraal Veiligheidsdossier Haringvlietsluizencomplex (inclusief object RI&E);
- Calamiteitenplan opdrachtgever/Haringvlietsluizen (deze is nog in ontwikkeling, zal na gunning worden overgedragen).

3.1 Arbeidsveiligheid

Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.

3.1.1 Realisatiefase

Opdrachtnemer levert, indien van toepassing, tijdig en voor aanvang van de werkzaamheden de volgende documenten aan ter goedkeuring/ acceptatie bij de Opdrachtgever:

- Een gedetailleerd werkplan inclusief risicobeoordeling voor specifieke (complexe, omvangrijke en/of hoog risico) werkzaamheden voor minimaal onderstaande activiteiten:

  - Veilig betreden en werken in besloten ruimten (hierin beschrijven hoe om te gaan met het veilig betreden en werken in besloten ruimte, bijlage F kan als input worden gebruikt) (invulling geven aan artikel 3.15 lid G Arbobesluit), als contracteis (IV094) wordt er aanvullend een rescueteam/mangatwacht ingezet. Dit plan kan worden gebruikt ter voorbereiding op een calamiteitenoefening met lokale hulpdiensten vóór aanvang project waarin een realistisch scenario op basis van de RI&E kan worden geoefend;
  - Werkzaamheden op/aan de schuiven met een kans op valgevaar en/of verdrinking door het (tijdelijk) ontbreken van collectieve maatregelen;
  - Het verwijderen/verplaatsen van onderdelen van de machines in de zout- en visriolen en de machinekamers;
  - Het verwijderen (saneren) van Asbest, Chroom-6 en Zware metalen;
  - Het plaatsen van hulpconstructies (indien van toepassing);
  - IVP Uitvoeringsfase (IVP-U)- (verdere uitwerking van dit document) met daarin de RI&E-Uitvoeringsfase, BTO keuzes, (samen)looprisico’s, beheersmaatregelen, inrichtingstekening van het werk-/bouwterrein en:

- Opdrachtnemer beschrijft en beheerst de samenlooprisico's en is verantwoordelijk voor de (V&G) coördinatie met onderaannemers, overige neven Opdrachtnemers, derden en voorgeschreven zelfstandige hulppersonen;
- Opdrachtnemer dient de BTO keuzen verder uit te werken en, waar nodig aanvullende BTO keuzen te formuleren, te onderbouwen en op te nemen in het IVP-U en het BTO keuzen formulier. (Rest)risico's ten gevolge van de gemaakte BTO keuze, inclusief de beheersmaatregelen worden opgenomen in de RI&E-Uitvoeringsfase.

- Calamiteitenplan (Contracteis IV 110). Hierin beschrijft de opdrachtnemer hoe zij invulling geven aan calamiteitenmanagement. Opdrachtgever zal een calamiteitenplan aanleveren waarin escalatieschema (voorbeeld hiervan is als bijlage van dit document toegevoegd met de IPM-rolhouders. In het Integraal veiligheidsdossier staan de veiligheidsvoorzieningen beschreven van het object.

- Opdrachtnemer dient een V&G coördinator uitvoeringsfase (artikel 2.30 Arbobesluit) aan te stellen die de daarbij horende taken en verantwoordelijkheden uitvoert tijdens de uitvoeringsfase. Dit betekent ook dat het meegestuurde Integraal Veiligheidsdossier van de Haringvlietsluizen moet worden geactualiseerd;
- Er zijn stabiliteitsberekeningen beschikbaar van de pijlers op het object.
- Indien er arbeidsmiddelen zijn van Rijkswaterstaat die worden ingezet zoals een droogzetschot dan dient het kader droogzetmiddelen te worden nageleefd. Dit wordt met het contract meegestuurd. Voor overige arbeidsmiddelen moet aantoonbaar via vigerende wet- en regelgeving en normen worden aangetoond dat deze veilig kunnen worden ingezet.

3.2 Verkeersveiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.

3.2.1 Realisatiefase

Over de Haringvlietsluizen loopt een snelweg, waar o.a. personenauto's, vrachtwagens ed rijden, en een fietspad/lokale (paralel)weg die direct naast de in- en uitgangen van de sluizen ligt.
Op dit fietspad/lokale weg rijden o.a. fietsers, brommers en nemen personen een kijkje op de kering.
Tijdens werkzaamheden voor dit project zal zwaar transport gezamenlijk met o.a. fietsers, brommers op het fietspad/de lokale weg rijden. Een verkeersplan is nodig om de situatie in kaart te brengen en aanrijdgevaar te voorkomen.

Om de Verkeersveiligheid te borgen heeft RWS het e.e.a. in het contract op de volgende manier vertaald naar tenminste de volgende eisen:

- Verkeersmaatregelen worden ontworpen, genomen en geplaatst conform de geldende voorschriften en richtlijnen (CROW 96b – WIU 2020);
- Opdrachtnemer stelt een verkeersmanagementplan en verkeersmaatregelenplan (Annex 3 acceptatieplan) op conform de geldende richtlijnen en voorschriften en levert dit tijdig ter acceptatie aan bij Opdrachtgever.

3.3 Nautische veiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.

3.3.1 Realisatiefase

Voor dit project is dit veiligheidsthema enkel van toepassing als de opdrachtnemer er voor kiest om vanaf het water te werken of materieel/materiaal aan en af te voeren. Indien dit het geval is dan dient er een werkplan ter acceptatie te worden ingediend. Vanuit de omgeving is er geen scheepvaart aanwezig in de nabijheid van het object. Wel is er te maken met getijden (zeezijde erger) en sterke stroming. Met name als er in de buurt wordt gespuid.

Opdrachtnemer dient een werkplan op te stellen en ter acceptatie aan te bieden indien er vanaf een werkschip of ponton wordt gewerkt. Onderstaande gegevens zijn dan benodigd:

- indien hier voor wordt gekozen en er worden arbeidsmiddelen ingezet denk bijvoorbeeld aan een hoogwerker of steigers, dan moet de fabrikant een verklaring hebben afgegeven dat deze daarvoor zijn geschikt);
- Er stabiliteitsberekeningen van het werkschip of ponton moeten worden meegestuurd die aantonen dat arbeidsmiddelen veilig kunnen worden ingezet op het ponton of werkschip.

3.4 Externe veiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.

3.4.1 Realisatiefase

De N57 is een ADR-route waar gevaarlijke stoffen over worden vervoerd. Opdrachtnemer dient dit mee te nemen in haar calamiteitenplan (Contracteis IV110). Daarnaast wordt er op dit project 500.000 liter hydrauliek olie aan en afgevoerd. De opdrachtnemer moet organiseren dat deze olie niet vrijkomt in het oppervlaktewater of in de directe omgeving. Hoe het dient te worden opgeslagen zal afhankelijk zijn van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen en de beschrijving van de leverancier.

3.5 Machineveiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines. De machines die van toepassing zijn binnen dit project zijn de machines in de zout-en visriolen, compressoren en de bewegingswerken binnen én buiten. Zie nadere specificatie in de VSE.

3.5.1 Realisatiefase

De opdrachtgever heeft in de ontwerpfase van dit project het volgende laten uitvoeren:

- Risicobeoordeling van het object (RIBO) conform de NEN-EN-12100 inclusief de verbetermaatregelen om de aanwezige machines veiliger te maken.

De volgende maatregelen worden in acht genomen door de Opdrachtnemer:

- Opdrachtnemer neemt de benodigde maatregelen om te voorkomen dat de schuiven en de aandrijving van waaraan gewerkt wordt onverwachts in werking kunnen worden gesteld of in werking treden;
- Opdrachtnemer stelt de diverse installaties en/of installatiedelen waaraan gewerkt wordt veilig en neemt daarbij de benodigde maatregelen om te voorkomen dat er (onverwachts) (rest)energie kan vrijkomen;
- Het afgeven van een II-B verklaring voor het persluchtsysteem en ter acceptatie indienen bij opdrachtgever;
- Risico’s t.a.v. de Machineveiligheid en uit de bijbehorende RI&E’s / RIBO’s dienen aantoonbaar gemitigeerd te worden in het ontwerp en uitvoering;
- Bijwerken van de risicobeoordeling conform de NEN-EN-ISO 12100 / (bijlage 1 van de) Machinerichtlijn en definiëren van de rest risico’s na het uitvoeren van de werkzaamheden;

3.6 Elektrische veiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Elektrische veiligheid betreft het borgen van de veiligheid op het gebied van ontwerp, realisatie, beheer, onderhoud en gebruik van de elektrische installaties door het beheersen van de relevante risico’s en toepassen van de toepasselijke wetten, normen en richtlijnen.

3.6.1 Realisatiefase

Vast onderhoudsaannemer zal met name aan de elektrische installaties werken. De volgende maatregelen moeten worden genomen door de Opdrachtnemer:

- Opdrachtnemer dient te werken conform de Elektrische Bedrijfsvoorschriften vier-Stormvloedkeringen (Hierna EBV), deze worden meegestuurd met het contract;
- Opdrachtnemer stelt een werkplan EBV op zodat duidelijk is hoe de taken en verantwoordelijkheden worden ingevuld;
- Opdrachtnemer stemt de werkzaamheden en verantwoordelijkheden af met de technisch installatie verantwoordelijke van de beheerder;
- Er zijn hoogspanningskabels aanwezig in de kering, hier dienen ook maatregelen op te worden genomen door Opdrachtnemer als er in de nabijheid van wordt gewerkt. Contact dient te worden opgenomen met de beheerder van de hoogspanningskabels;
- Nieuwe elektrische installaties dienen te voldoen aan de NEN-IEC 61892 (VSE:SYS-0082

3.7 Constructieve veiligheid

Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie

3.7.1 Realisatiefase

Indien opdrachtnemer er voor kiest om hulpconstructies in te zetten, zoals steigers of werkbordessen. Dient Opdrachtnemer de volgende maatregelen te treffen:

- Het vroegtijdig indienen van tekeningen en berekeningen waarop aangetoond kan worden dat de constructie kan worden gemonteerd op een bestaande constructie (bijvoorbeeld een schuif);
- Een werkplan hoe de hulpconstructies veilig gemonteerd en gedemonteerd worden (hoe om te gaan met werken op hoogte, valgevaar, verdrinkingsgevaar);
- Droogzetschot en sponningen dienen constructief veilig te zijn voor betreden ruimten (hierbij dient het kader droogzetmiddelen te worden nageleefd).

3.8 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid bevat alle factoren die een invloed hebben op het veiligheidsgevoel van mensen. Bij sociale veiligheid gaat het om de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door misdrijven (criminaliteit), overtredingen en overlast door andere mensen. Sociale veiligheid gaat naast verlichting ook over toegankelijkheid, onderhoud en welzijn. Tevens behoort het beperken van vandalisme door het gesloten houden en goed afschermen van bouwterreinen en voorkomen van losliggende delen tot dit domein.

3.8.1 Realisatiefase

Opdrachtnemer dient de volgende maatregel te treffen:

- Het goed afschermen van de bouwplaats voor derden. Maar ook buiten werktijden.

3.9 Brandveiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Door het uitvoeren van werkzaamheden waarbij hitte ontstaat zoals branden, slijpen en lassen of door gebruik te maken van bepaalde (brandbare)materialen en (oplosmiddel houdende)producten neemt de kans op brandgevaar toe..
Brandveiligheid tijdens de uitvoeringsfase betekent het nemen van afdoende (voorzorgs-)maatregelen tijdens de uitvoering om brand, brand- verspreiding/ doorslag en explosie te voorkomen.

3.9.1 Realisatiefase

De volgende maatregelen worden door Opdrachtnemer genomen op het gebied van brandveiligheid:

- Bij het werken op plaatsen waar ophoping van gassen mogelijk is, denk aan besloten ruimten, neemt het risico op explosiegevaar toe. Opdrachtnemer neemt hiertoe afdoende maatregelen en beschrijft deze in het werkplan "besloten ruimte" dit staat weergegeven bij arbeidsveiligheid;
- Opdrachtnemer neemt afdoende maatregelen zodat werkzaamheden met een kans op vonken, vlammen, hitte en/of brand geen invloed kunnen uitoefenen op passerende gevaarlijke stoffen transporten (ADR);
- Opdrachtnemer neemt afdoende maatregelen zodat werkzaamheden met een kans op vonken, vlammen, hitte en/of brand geen gevaar opleveren.

3.10 Integrale beveiliging

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

3.10.1 Realisatiefase

Voor dit project betreft het de fysieke beveiliging. De opdrachtnemer dient de volgende maatregelen te treffen:
- Fysieke afscherming van de bouwplaats (dus de pijlers op de Haringvlietsluizen) voor derden en onbevoegden;
- Registratie bijhouden gebruik en toegangsmiddelen (sleutelbeheer toegang object/project);
- Inrichting van de bouwplaats.

3.11 Hulpverlening

Hulpverlening is geen apart veiligheidsdomein (maakt deel uit van verschillende domeinen), maar is vanwege het belang opgenomen in dit hoofdstuk. Onder hulpverlening wordt verstaan het bieden van hulp aan slachtoffers als gevolg van een incident, waarbij (naast de medische zorg aan het slachtoffer) ook gelet moet worden op de veiligheid van het slachtoffer en de hulpverleners waarmee de veiligheid en gezondheid van personen is gemoeid. Hierbij spelen aspecten als de plaats van het incident (omgeving), de bereikbaarheid van de plaats van het incident, de beschikbaarheid van hulpverleningsmiddelen en de organisatie van hulpverlening een rol.

De volgende maatregelen moeten door de opdrachtnemer worden getroffen:

- Borgen van goede bereikbaarheid (van de bouwlocatie) door de hulpdiensten. Afstemming tussen Opdrachtnemer, hulpdiensten / relevante veiligheidsregio's en Opdrachtgever is hiervoor essentieel;
- Borgen van de aanwezigheid van voldoende opgeleide en aangewezen BHV'ers tijdens de werkzaamheden;
- Borgen dat de aanwezige vluchtroutes in/op het object beschikbaar zijn en blijven tijdens de werkzaamheden. Er dient voorkomen te worden dat er tijdens een ontruiming van het object onveilige situaties ontstaan in/op het object en op de aangrenzende verkeersroutes direct aan/op het object. B.v. door interactie tussen "vluchtende" personen uit/van het object of bouwplaats en verkeersdeelnemers;
- Borgen van voldoende en toereikende vluchtroutes op de bouwplaats, het object en tussen de bouwplaats en het object;

4 Afspraken

In dit hoofdstuk staan de afspraken beschreven. Dus wie is waar voor verantwoordelijk, hoe wordt er omgegaan met veiligheidsincidenten, etc.

4.1 Verantwoordelijkheden rolhouders inzake veiligheid

Naast de verantwoordelijkheden per veiligheidsdomein, kennen de rolhouders algemene verantwoordelijkheden als het gaat om veiligheid. Deze staan omschreven in het KIViP (par. 3.2.1, Rolverdeling binnen het projectteam).

Na gunning zal er een warme overdracht door Rijkswaterstaat een worden georganiseerd, hierbij zullen alle aangeleverde contractstukken worden toegelicht:

- Integraal Veiligheidsplan ontwerpfase (Bouwkundige Technische en Organisatorische keuzes en ontwerp RI&E);
- Integraal Veiligheidsdossier (inclusief object RI&E);
- Calamiteitenplan/calamiteitenoefening.

De contractvorm is een design en construct. Dit betekent dat de opdrachtnemer ook gaat ontwerpen, hierbij moet ook worden gekeken naar Integrale Veiligheid. Tijdens de overdracht zullen afspraken worden gemaakt hoe er in de ontwerpfase invulling worden gegeven aan de wettelijke verplichtingen die er in de ontwerpfase gelden. Denk hierbij aan dat de ontwerp RI&E en BTO-keuzen verder wordt aangevuld.
De Project Integraalveiligheidskundige van Rijkswaterstaat zal blijven toezien op veiligheid in de ontwerpfases (VO, DO, UO). Mocht er gedurende dit project een VTW zijn, dan zal hetzelfde proces van toepassing zijn.
Hoe er invulling wordt gegeven aan de uitvoeringsfase zie hoofdstuk 5.

4.2 Voorlichting en certificering medewerkers

4.2.1 Voorlichting

Als werkgever is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de eigen medewerkers (inclusief inhuur). Dat wil zeggen dat medewerkers beschermd moeten worden tegen de gevaren en risico’s van het werk. Voor bescherming tegen de risico’s van het werk (ook op de werkplek) moeten de werknemers worden voorgelicht, geïnstrueerd en de beschikking hebben over geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen. Voor de Haringvlietsluizen zijn huisregels opgesteld. Deze zijn voor zowel opdrachtnemer als opdrachtgever van toepassing en dienen instructies hier over te krijgen.

4.2.2 Certificeringen

Om invulling te kunnen geven aan de verantwoordelijkheden ten aanzien van veiligheid en gezondheid dient de deskundigheid in deze geborgd te zijn. Binnen het projectteam wordt hieraan invulling gegeven door middel van een aantal standaard certificeringen.

Het is verplicht om als bezoeker de Generieke Poortinstructie (GPI) te hebben gevolgd. Voor medewerkers komt daar aanvullend VCA-VOL bij. Iedere projectmedewerker die op de bouwlocatie komt dient in het bezit te zijn van (minimaal) deze certificeringen.

4.2.3 (Veiligheids)instructie)

Voor aanvang van de werkzaamheden of als bezoeker van de bouwlocatie van de opdrachtnemer, wordt door de opdrachtnemer een project specifieke (veiligheids)instructie gegeven. Deze moet naast de GPI- en Vca-certificering worden gevolgd.
Tijdens de (veiligheids)instructie worden de volgende punten besproken:

- Toegang werklocatie;
- Wat te doen in geval van incidenten en/of calamiteiten;
- Gedragsregels ;
- Indien van toepassing: verkeersregels op de bouwlocatie;
- Regels voor een veilige werkomgeving;
- Naleven van de huisregels Haringvlietsluizen;
- Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Elkaar aanspreken op onveilig gedrag/gevaarlijke situaties;
- Melden van onveilige situaties, (bijna) ongevallen en incidenten.

4.2.4 Afspraken over uitvoering van de maatregelen
De specifieke OG en ON verantwoordelijkheden met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen uit de RI&E (zie bijlage A) zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 3 van dit IVP. Het PPO team is verantwoordelijk voor het nemen van de OG-maatregelen en het erop toezien dat de ON zijn maatregelen neemt.

4.3 (Bijna-)ongevallen en incidentenregistratie

Arbeidsincidenten en (bijna-)ongevallen kunnen vaak worden voorkomen en dienen ongeacht aan welke zijde deze gebeuren (OG of ON) altijd te worden gemeld en geregistreerd. Indien een overlijden, een ziekenhuisopname of blijvend letsel het gevolg van een ongeval is, dient dit door de ON ook aan de Nederlandse Arbeidsinspectie te worden gemeld. Deze verplichting volgt uit de voorschriften van de ARBO-wetgeving.

Opdrachtnemers dienen terstond ernstige ongevallen (ziekenhuisopname, verzuim langer dan 24 uur) door te geven aan de opdrachtgever. Zie hiervoor eis IV060 in de vraagspecificatie proces.

Niet ernstige ongevallen hoeven niet terstond te worden gemeld, maar in ieder geval wel in de voortgangsrapportage te worden opgenomen. Zie hiervoor eis IN110 en IV080 in vraagspecificatie proces.

Het melden van incidenten door de ON vormt de basis voor de MIR-melding (par. 4.3.1) en bulkmeldingen (par. 4.3.2). De ON brengt OG op de hoogte van de incidenten die hebben plaatsgevonden, dit door direct contact op te nemen met het projectteam en later binnen 24 uur na het incident middels het registratieformulier van de ON van het incident. Tevens worden de incidenten beschreven in de voortgangsrapportage van ON.

De opdrachtnemer dient de volgende gegevens over arbeidsongevallen te registreren:
1. het aantal arbeidsongevallen in het kader van de overeenkomst waarbij sprake is van verzuim van ten minste 1 werkdag en;
2. het aantal in het kader van de overeenkomst gewerkte uren door alle (zelfstandige) hulppersonen van de opdrachtnemer. Zie hiervoor eis IV080 in de vraagspecificatie proces.

4.3.1 MIR-melding (Meldpunt Incidenten Rijkswaterstaat)

Het melden van incidenten is belangrijk, omdat op basis hiervan geleerd kan worden wat mogelijke oorzaken waren en hiermee voorkomen kan worden dat een vergelijkbaar incident zich voordoet. Ook onveilige situaties die nog niet tot een echt incident hebben geleid zijn belangrijk om te melden. Op die manier kan ingegrepen worden om te voorkomen dat die situatie tot een ongeval leidt. Onder incidenten wordt verstaan:

- Ongevallen en bijna-ongevallen;
- Onveilige situaties;
- Situaties met agressie en geweld tegen medewerkers.

Middels de registratie in MIR is de systematische opvolging geborgd en wordt voor incidenten in de projecten waarbij geen gevaar is geweest voor publiek of RWS-medewerkers, de Projectmanager medeverantwoordelijk voor opvolging van de meldingen. Tevens is de Projectmanager verantwoordelijk voor de controle op het sluiten van de PDCA cirkel, zodat RWS als lerende organisatie kan groeien naar een proactieve veiligheidscultuur.

Na een melding wordt de projectmanager benoemd als actiehouder en wordt deze gevraagd te beoordelen of maatregelen genomen moeten worden om vergelijkbare ongevallen te voorkomen (eventueel op basis van onderzoek van RWS zelf). Als het incidenten zijn waarbij medewerkers van RWS zelf betrokken zijn en een risico hebben gelopen of letsel hebben dient mogelijk een lijnmanager van de betrokken medewerker te worden opgenomen in de MIR-melding. De melding wordt in het systeem gezet door de Adviseur Veiligheid vanuit het PPO team.

4.3.2 Bulkmelding

Opdrachtnemer is verplicht om wekelijks (of in onderlinge afstemming een andere frequentie) meldingen van onveilige situaties vanuit haar eigen organisatie tijdens de uitvoering van de werkzaamheden op de Haringvlietsluizen, te registreren en te versturen naar de projectadviseur Integrale Veiligheid (PIV). Wekelijks wordt door de projectadviseur IV een bulkmeldingenlijst verstuurd naar de interne organisatie van RWS. In de bulkmeldingenlijst worden alle incidenten beschreven van de afgelopen week. Op deze manier houdt de opdrachtgever inzicht op de onveilige situaties die zich voordoen op het werk.
De gegevens die via bulkmeldingen worden ontvangen, worden landelijk verzameld. Deze worden tevens gebruikt voor het verrichten van trendanalyses en gebruikt als stuurinstrument. De bulkmeldingen worden bijgehouden in een ‘template’ die is aangeleverd door RWS.

4.4 Overleggen

Er dienen overleggen georganiseerd te worden door de Opdrachtgever rondom Integrale Veiligheid, minimaal:

- Binnen 4 weken na opdrachtverlening, waarin: veiligheidsdocumenten formeel door de Opdrachtgever worden overgedragen en integrale veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen besproken worden (contracteis: B-IN220).

Er dienen overleggen georganiseerd te worden door de Opdrachtnemer rondom Integrale Veiligheid, minimaal:

- Bij wijzigingen/aanpassingen van Integrale Veiligheidsdocumenten;
- Periodiek/maandelijks een gezamenlijk overleg;
- Bij alle hoog risicovolle werkzaamheden (werken in besloten ruimte, werken op hoogte en werken met gevaarlijke stoffen – asbest, Chroom-6 en zware metalen, etc.).

4.5 Veiligheidscultuurladder (SCL)

Op het gebied van veiligheidscultuur wordt het volgende geëist van de Opdrachtnemer:
- De Opdrachtnemer dient ten minste te voldoen aan de eisen behorende bij laddertrede 2 van het "Certificatieschema Veiligheidsladder". Zie contracteis VL010;
- De opdrachtnemer dient binnen 90 dagen na opdrachtverlening een geldig SCL certificaat waarmee hij aantoont aan de gestelde eisen te voldoen, ter kennis te brengen van de Opdrachtgever. Zie contracteis VL020;
- Indien Werkzaamheden die worden verricht door een zelfstandige hulppersoon of door een door hen betrokken zelfstandige hulppersoon vallen onder de werking van de risicomatrix in de "Handreiking Veiligheid in Aanbestedingen – Governance Code Veiligheid in de Bouw", dan dient de Opdrachtnemer aan te tonen dat die zelfstandige hulppersoon eveneens beschikt over een bewijsmiddel conform de risicomatrix dat aantoont dat die zelfstandige hulppersoon voldoet aan de eisen behorende bij ten minste de vereiste laddertrede. De Opdrachtnemer kan verwijzen naar het bewijsmiddel in het register van certificaathouders op www.safetycultureladder.com/nl/certificaathouders/. Zie contracteis VL030.

5 Wijze van toezicht

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan het toezicht op de maatregelen in het kader van veiligheid. Zowel Opdrachtgever als de Opdrachtnemer zijn verantwoordelijk voor het houden van toezicht.

5.1 Toezicht

De invulling van de wijze van toezicht vanuit RWS wordt op dit moment als volgt voorzien:

- *Contractbeheersplan en SCB:*
  Het naleven van de contractuele verplichtingen door opdrachtnemer van de projecten binnen het project wordt getoetst door een geplande mix van toetsen. Systeemgerichte contractbeheersing onderkent drie typen toetsen:
  - Systeemtoets: Toets op het functioneren van het projectmanagementsysteem van opdrachtnemer (nadruk op naleving van het systeem en de kwaliteitsborging);
  - Procestoets: Toets op het werk tijdens een ontwerp- of uitvoeringsfase;
  - Producttoets: Toets in uitvoering op betrouwbaarheid van test-/keurings-/verificatieresultaten van opdrachtnemer.

  Dit vindt jaarlijks plaats.
- *Veiligheidsrondes:*
  Opdrachtnemer dient mee te werken aan het faciliteren van veiligheidsrondes. De organisatie van de veiligheidsrondes ligt bij de projectadviseur Integrale Veiligheid. De te nemen acties/maatregelen voortkomend uit de veiligheidsronde worden opgepakt door Opdrachtnemer of gezamenlijk door Opdrachtnemer en Opdrachtgever.
  Veiligheidsrondes vinden minimaal 1 x per 2 weken plaats; afhankelijk van hoge veiligheidsrisico's uit de ontwerp RI&E en de bevindingen uit voorgaande veiligheidsrondes kan de frequentie worden bijgesteld;
- *Safety Walks:*
  Opdrachtnemer dient mee te werken aan het faciliteren van Safety Walks. En Safety Walk vindt plaats op directie/-managementniveau. Dit betekent dat vanuit zowel OG als ON de directie en/of management aan dient te sluiten.
  Daarnaast sluiten vanuit het projectteam de Portfoliomanager, Projectmanager en Contractmanager en/of Technisch Manager aan. De organisatie van de Safety Walk ligt bij de projectadviseur Integrale Veiligheid.
  Safetywalks vinden 1 x per jaar plaats;
- *Veiligheid wordt besproken tijdens diverse overleggen:*
  Hier worden nadere afspraken over gemaakt, veiligheid is altijd een agendapunt;
- *Bijwonen toolboxen en project kick-off:*
  De opdrachtgever zal risicogestuurde toolbox meetings bijwonen en de project kick-off om inzicht te krijgen in de beheersing van integrale veiligheid.

Bovenstaande wijze van toezicht zal in aanloop naar de uitvoering door OG nader geconcretiseerd worden.

6 Verantwoording van BTO-keuzen

Tijdens de voorbereiding van projecten maakt RWS allerlei keuzes die mogelijk invloed kunnen hebben op de veiligheid tijdens de uitvoeringsfase. Als zodanig heeft RWS direct invloed op de randvoorwaarden voor veilig werken. Denk aan de beschikbare ruimte om te werken, tijdsdruk, hoeveelheid aannemers die tegelijkertijd aan het werk zijn op één locatie. De Arbowet noemt dit bouwkundige, technische en organisatorische keuzes oftewel de BTO-keuzes.

Bovendien verlangt de Arbowet dat RWS zich als OG kan verantwoorden waarom bepaalde keuzes worden gemaakt, zeker als veiligere alternatieven voorhanden zijn. Indien de opdrachtnemer in zijn ontwerp/werkvoorbereiding en/of uitvoeringsfase ook nog BTO keuzen maakt moeten deze worden verantwoord. Zij dienen dan de BTO keuze lijst aan te vullen en dit met Opdrachtgever delen.

PPO Keringen-II heeft in samenwerking met de beheerder een aantal BTO-keuzes vastgelegd. Deze zijn terug te vinden in het **meegeleverde BTO-keuzeformulier** voor het project W-delen.

7 Opleiding en instructie

- Alle projectmedewerkers van RWS hebben de e-learning Integrale Veiligheid gevolgd op het Leerportaal van I&W.
- Alle projectmedewerkers van RWS die regelmatig op de bouwplaats komen zijn VCA-VOL gecertificeerd.
- Alle projectmedewerkers van RWS die op een bouwplaats komen van een aannemer, die aangesloten is bij de Governance Code Veiligheid in de Bouw, beschikken over een geldige GPI.

Bijlage A Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
~~**Tunnelveiligheid**~~	~~Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.~~
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Bijlage B Ontwerp RI&E

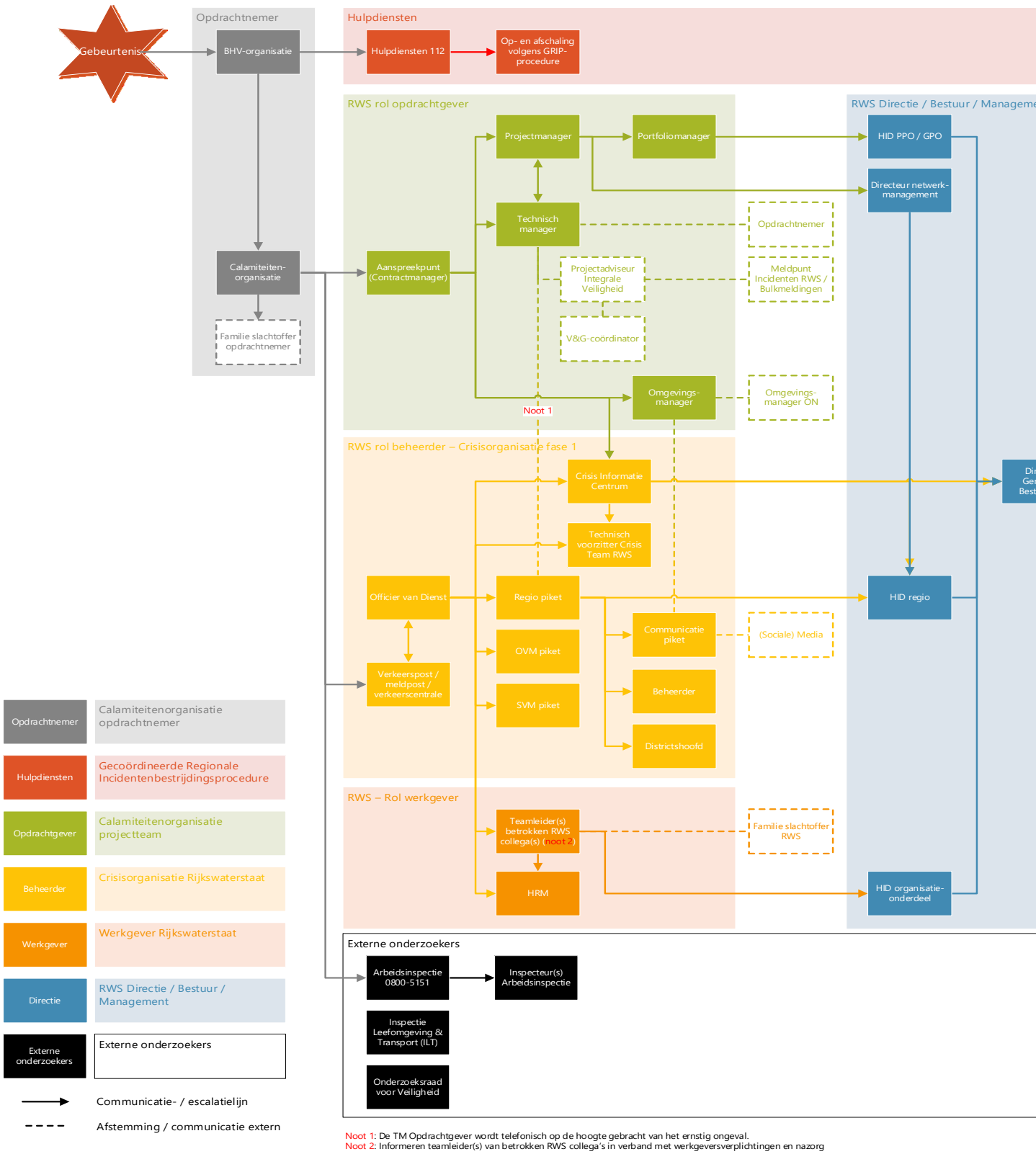
Deze bijlage bevat de concrete risico's verbonden aan werkzaamheden binnen de projectscope, te weten object specifieke risico's en samenlooprisico's. Deze vormen de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.

De ontwerp RI&E is opgesteld door PPO Keringen-II in samenwerking met de beheerder van de Haringvlietsluizen. **Deze is als bijlage meegeleverd**. De opdrachtnemer dient deze risico's verder aan te vullen en invulling te geven aan de beheersmaatregelen.

Bijlage C Asbest inventarisatie, Chroom 6 en zware metalen

De asbestinventarisatie en informatie rondom Chroom-6 (inclusief beheersregime) worden met de contractstukken meegestuurd.

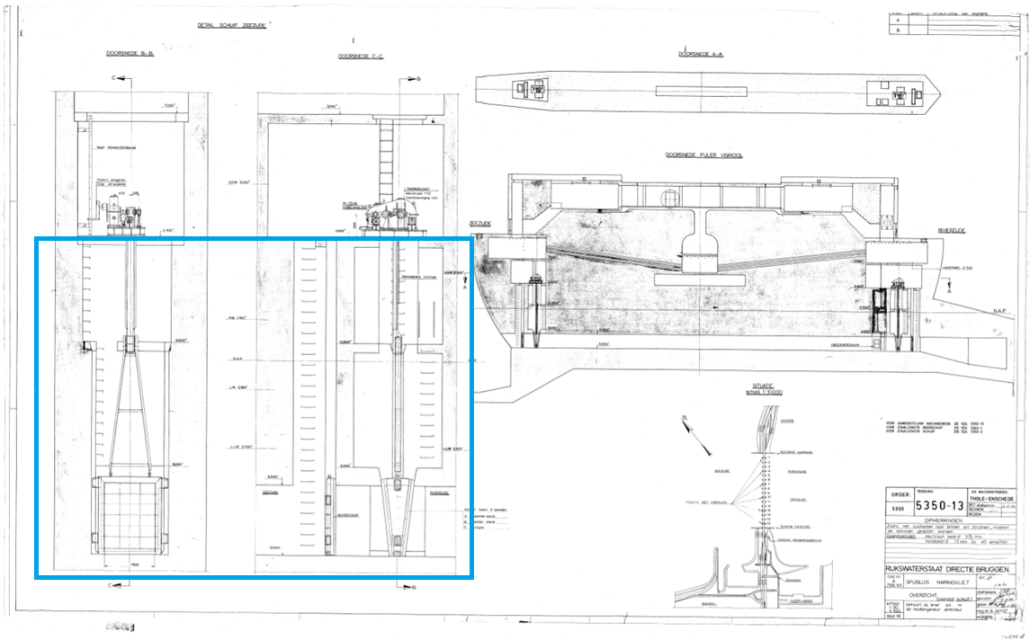
Bijlage D Calamiteitenplan (Escalatieschema)

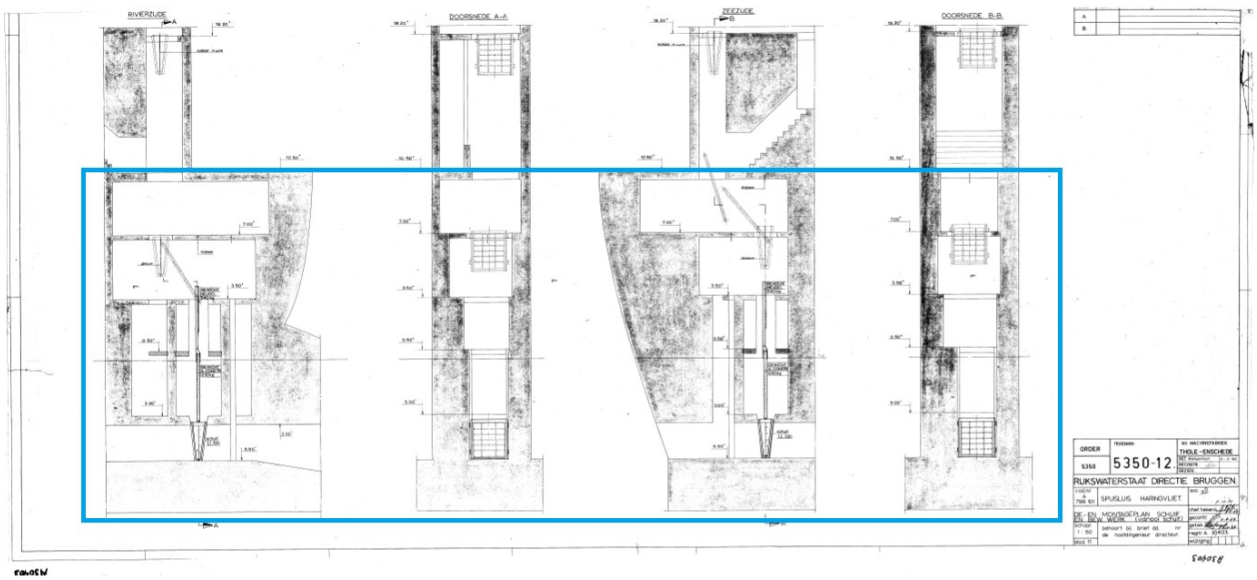

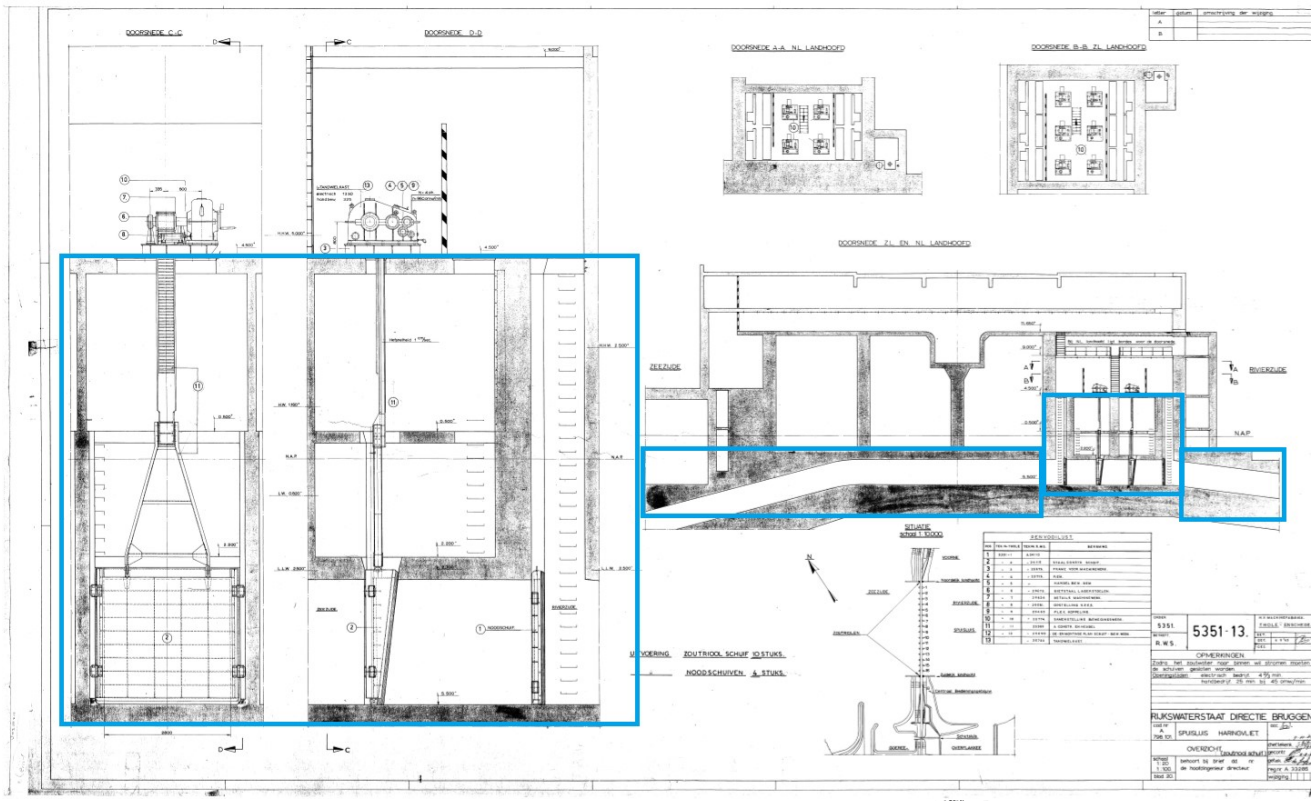
Noot 1: De TM Opdrachtgever wordt telefonisch op de hoogte gebracht van het ernstig ongeval.
Noot 2: Informeren teamleider(s) van betrokken RWS collega's in verband met werkgeversverplichtingen en nazorg

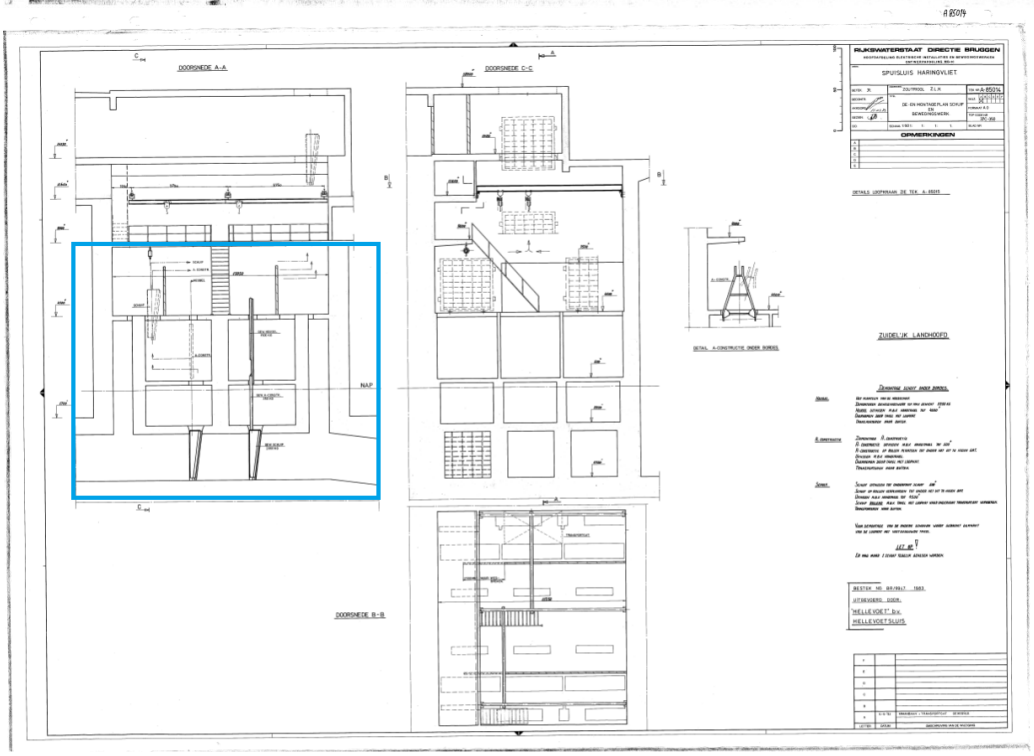
Bijlage E Zij aanzicht besloten ruimtes zout- en visriolen

Blauwe vlakken geven de besloten ruimte aan op de tekeningen.

DOORSNEDE C-C
DOORSNEDE D-D
DOORSNEDE A-A N.L. LANDHOOFD
DOORSNEDE B-B Z.L. LANDHOOFD
DOORSNEDE Z.L. EN N.L. LANDHOOFD
ZEEZIJDE
RIVIERZIJDE
N.A.P.
SITUATIE
SCHUIF 10 STUKS
NOODSCHUIVEN 4 STUKS
5351-13
RIJKSWATERSTAAT DIRECTIE BRUGGEN
SPUISLUIS HARINGVLIET
OVERZICHT

DOORSNEDE A-A
DOORSNEDE C-C
DOORSNEDE B-B
N.A.P.
RIJKSWATERSTAAT DIRECTIE BRUGGEN
SPUISLUIS HARINGVLIET
ZUIDELIJK LANDHOOFD
"HELLEVOETSLUIS"

Bijlage F Checklist besloten ruimte

Checklist betreden besloten ruimte	Project/Karwei nummer:			Locatie:
Invullen door veiligheidskundige of leidinggevende van ON	Waarneming aankruisen			Opmerking
Aspect	**Ja**	**Nee**	**Nvt**	
1. Is de omgeving van de toegang(en) duidelijk afgebakend?				
2. Heeft er melding plaats gevonden naar de beheerder-RWS /OG RWS				
3. Is er een buitenwacht/mangatwacht aanwezig zodra er mensen in de besloten ruimte aanwezig zijn?				
4. Ligt het zuurstofgehalte van de besloten ruimte tussen de 20 en 21 vol.%?				
5. Ligt het mengsel van koolwaterstofdamp en lucht beneden de 10 vol.% van de onderste explosiegrens?				
6. Zijn voldoende brandbestrijdingsmiddelen direct beschikbaar?				
7. Zijn communicatie- en reddingsmiddelen aanwezig?				
8. Is er voldoende verlichting in de besloten ruimte en bij de toegangen?				
9. Zijn de toegangen vrij van obstakels? (vluchtweg!)				
10. Ligt het zuurstofgehalte van de besloten ruimte tussen de 20 en 21 vol.%?				
11. Is de concentratie van voor de gezondheid schadelijke gassen en dampen boven de 50% van de grenswaarde. De Mac waarde voor H2S is 1,6 ppm				
12. Vinden er werkzaamheden plaats (bijv reiniging) waardoor er product uit de aanwezige vervuiling vrij kan komen?				
13. Indien vraag 11 of 12 met "JA" beantwoord is: Vindt er continu gasmeting plaats?				
14. Indien vraag 11 of 12 met "JA" beantwoord is: Wordt er gebruik gemaakt van de juiste adembeschermingsmiddelen?				
15. Worden er oplosmiddelen gebruikt bij de werkzaamheden in de besloten ruimte?				
16. Vinden er in de besloten ruimte werkzaamheden plaats waarbij lasdampen kunnen vrijkomen				
17. Indien vraag 15 of 16 met "JA" beantwoord is: Is er een ventilatieberekening en/of een ventilatieplan gemaakt?				
18. Voldoet de toegepaste verlichting en gereedschappen aan de eisen m.b.t. veilige spanning en of gescheiden spanning.				
19. draagt de medewerker een tankgordel die gekoppeld is aan een leeflijn en evacuatie lier				
20. Zijn er in de omgeving bepaalde operationele omstandigheden die van invloed kunnen zijn?				
21. Is de installatie veilig gesteld middels de procedure veiligstellen die door RWS ter beschikking gesteld wordt via de installatie verantwoordelijke beheerder.				
22.				
23.				
24.				
25.	Opgemaakt door:			Paraaf
Zijn aan alle van toepassing zijnde veiligheidsmaatregelen voldaan. Bevinding onder aankruisen:				
Checklist betreden besloten ruimte	Project/Karwei nummer:			Locatie:
Ja _____ Nee _____				d.d. - -

*Note: het werk mag pas starten indien aan alle veiligheidsmaatregelen is voldaan